

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN ONDERZOEK IN HET KADER VAN VOOR- EN VROEGSCHOOLSE EDUCATIE

De Peuterhorn

Plaats : Lutjebroek
LRKP nummer : 217118628
Onderzoeksnummer : 291386
Datum onderzoek : 8 november 2016
Datum vaststelling : 2 februari 2017

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	BEVINDINGEN	7
3	CONCLUSIE	11
4	REACTIE VAN DE HOUDER	12
	BIJLAGE 1 OORDELEN	14

1 INLEIDING

Op 8 november 2016 heeft de inspectie peuterschool De Peuterhorn onderzocht. Het onderzoek is uitgevoerd vanwege het toezicht van de Inspectie van het Onderwijs op de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie (vve). Peuterschool De Peuterhorn is opgenomen in een steekproef waarbij we gegevens verzamelen over de kwaliteit van de voorschoolse educatie ten behoeve van de jaarlijkse rapportage "De staat van het onderwijs".

Tijdens het onderzoek heeft de inspectie de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie beoordeeld met een set indicatoren, waarmee zij overeenkomstig de Wet op het Onderwijstoezicht (WOT) kan beoordelen of de vve-locaties op belangrijke onderdelen vve van voldoende kwaliteit biedt. Deze indicatoren hebben betrekking op:

- De voorwaarden voor vve
- De ouders
- De kwaliteit van de educatie
 - Het vve-programma, zoals dat wordt aangeboden
 - Het pedagogisch klimaat
 - Het educatief handelen
- De ontwikkeling, zorg en begeleiding
- De kwaliteitszorg
- De doorgaande lijn tussen de voor- en vroegschool
- De resultaten van vve

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestond uit een vve-locatiebezoek, waarbij:

- Documenten over planning, begeleiding en zorg zijn bestudeerd;
- Een groepsobservatie is uitgevoerd.
- gesprekken met de leidinggevende peuterscholen (tevens intern begeleider/zorgcoördinator), ouders en pedagogisch medewerkers zijn gevoerd.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader vve 2010 en de werkinstructie toezichtkader voor- en vroegschoolse educatie, maart 2014. Dit document is te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 van dit rapport beschrijft de inspectie de bevindingen die uit haar onderzoek naar voren zijn gekomen. Bij de geconstateerde verbeterpunten is tevens een onderbouwing opgenomen. In hoofdstuk 3 volgt de conclusie. In hoofdstuk 4 wordt de houder van de kinderopvanglocatie uitgenodigd om kort te reflecteren op de bevindingen van de inspectie en zo mogelijk aan te geven welke kwaliteitsontwikkelingen hieraan verbonden worden. Bijlage 1 van dit rapport bevat een overzicht van de bij dit onderzoek gebruikte indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

2 BEVINDINGEN

Uit het overzicht in bijlage 1 valt op te maken dat de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie op de meeste indicatoren van de onderzochte aspecten op orde is. Daarnaast zijn verbeterpunten geconstateerd bij het ouderbeleid, het aanbod, de zorg en begeleiding en de doorgaande lijn.

Totaalbeeld

Peuterschool De Peuterhorn is een locatie van kinderopvangorganisatie Kappio. Tot voorkort was De Peuterhorn gevestigd in een buurthuis, maar dit schooljaar is zij verhuisd naar het pand van basisschool De Baskuul. De peuterschool is acht dagdelen per week open. Elke peuter bezoekt regulier twee dagdelen De Peuterhorn. Peuters met een vve-indicatie komen vierdagdelen. Op het moment van het vve-onderzoek betreft dit één peuter. Binnenkort zullen dat er twee zijn. Hoewel de ruimte beperkter is dan in de vorige accommodatie, ziet De Peuterhorn belangrijke voordelen aan de verhuizing naar het pand van de basisschool. Het biedt goede kansen om de doorgaande lijn van peuterschool naar basisschool verder te ontwikkelen. Dit was een van de ontwikkelpunten uit het vve-onderzoek tijdens de bestandsopname uit 2012.

Toelichting

Conditie

De GGD heeft in het onderzoek van mei 2016 geconstateerd dat De Peuterhorn aan alle basisvoorwaarden voor vve voldoet. Wij nemen deze oordelen over.

Ouders

We hebben geconstateerd dat er op De Peuterhorn sprake is van een goed en laagdrempelig contact met de ouders. Tijdens de inloop doen alle (groot)ouders activiteiten met de kinderen en is er, net als bij het halen van de kinderen, alle gelegenheid voor een informeel gesprek met de pedagogisch medewerkers. Ook is er tijdens de inloopactiviteiten veel onderling contact tussen ouders.

Bij de plaatsing van hun kind is er een kijkochtend en een intakegesprek. Daarnaast vullen ouders een intakeformulier in over de ontwikkeling van het kind en de thuissituatie. Tijdens de kijkochtend krijgen ouders ook de informatie over het vve-programma. Een ontwikkelpunt is nog om ouders in het vervolg van de periode van hun kind op de peuterschool regelmatig en gestructureerd te informeren over de ontwikkeling van hun kind (indicator B6). Dit gebeurt op dit moment alleen bij de overgang naar de basisschool. We vinden het echter van belang om naast de informele contactmomenten tijdens het halen en brengen, minimaal drie keer in de periode een oudergesprek te hebben over de

totale ontwikkeling van het kind aan de hand van de observatiegegevens van de pedagogisch medewerkers. Dit biedt een goede basis om te bespreken wat pedagogisch medewerkers en ouders kunnen doen om de ontwikkeling van het kind verder te stimuleren.

De Peuterhorn besteedt veel aandacht aan het informeren van ouders over de activiteiten die op de peuterschool plaatsvinden, o.a. via het prikbord, de nieuwsbrief, koffieochtenden en inloopuren. Daarnaast krijgen ouders een leestas mee. De pedagogisch medewerkers benutten de haal- en brengmomenten ook om te kijken of ouders deze en eventuele opvoedingstips die zij gegeven hebben, daadwerkelijk gebruiken. De opkomst bij ouderactiviteiten is goed. Vooral het informele karakter van de meeste activiteiten slaat bij de ouders van De Peuterhorn goed aan. Er blijkt weinig behoefte te zijn aan algemene ouderavonden bijvoorbeeld over opvoedingsthema's. De uitwerking van het ouderbeleid in relatie tot vve vormt nog een ontwikkelpunt voor de Peuterhorn (indicator B1). Op dit moment is nog onduidelijk - ook voor de ouders - wat de doelen van de betrokkenheid, inzet en participatie van de ouders in het kader van vve zijn. Om te zorgen dat het een effectief beleid wordt, is het van belang dit te baseren op een analyse van de ouderpopulatie en een inventarisatie van de wensen en behoeften van ouders ten aanzien van participatie in vve.

Kwaliteit van de uitvoering van vve

De peuteropvang werkt met een integraal programma dat uitgaat van het werken in thema's. De thema's zijn in een jaarplanning vastgelegd en uitgewerkt naar aspecten van de basisontwikkeling. Een ontwikkelpunt is om daarbij ook de doelen uit te werken die pedagogisch medewerkers in de themaperiode willen bereiken en daarbij aan te geven op welke wijze de activiteiten afgestemd worden op het ontwikkelingsniveau van de individuele kinderen (indicator C1.2 en C1.4). In de praktijk en aan de hand van de observatieaantekeningen over kinderen is wel te zien dat er afstemming plaatsvindt. Het planmatig uitwerken daarvan kan het effect echter nog vergroten.

Tijdens de groepsobservatie valt de goede afstemming tussen de pedagogisch medewerkers op (indicator C3.1). Van te voren hebben zij afspraken gemaakt over de taakverdeling en op een natuurlijke manier nemen zij, indien nodig, activiteiten van elkaar over. Een ander punt dat opvalt is het warme, zorgzame en respectvolle pedagogisch klimaat (indicator C2.1). Direct bij binnenkomst is er veel aandacht voor elk individueel kind en voor hun ouders en de benadering van de peuters is heel positief.

In de overgang naar de nieuwe locatie was het voor de pedagogisch medewerkers zoeken naar een inrichting van de ruimte die voldoende uitdaging biedt aan de spelontwikkeling van de kinderen. Daar zijn zij zeker in geslaagd. Er kan in de inrichting echter nog meer uitdaging geboden worden aan de ontluikende geletterdheid en gecijferdheid van de kinderen (indicator C2.5) door bijvoorbeeld woorden, letters en cijfers op te hangen en kinderen de gelegenheid te bieden om deze te ontdekken en ermee te manipuleren. Tijdens de activiteiten laten de pedagogisch medewerkers zien dat ze beschikbaar zijn voor de kinderen en structureel aandacht besteden aan de taalontwikkeling. Door het stellen van open vragen aan kinderen en hen de tijd te geven om na te denken over het antwoord stimuleren zij de interactie met en tussen de kinderen. Het meespelen met de kinderen levert bovendien een goede bijdrage aan de actieve betrokkenheid van de kinderen en de verrijking van hun spel. Tijdens het spelen is te zien dat er veel rollenspel en samenspel van de kinderen plaatsvindt.

Ontwikkeling, begeleiding en zorg

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de kinderen met een observatieformulier dat zij ook gebruiken voor de overdracht naar de basisschool. Voor de doelgroepkinderen vullen zij na drie maanden een stand van zaken formulier in en volgen zij de verdere ontwikkeling via de HOREB-systematiek. Het observatieformulier bevat wel de basiskennmerken van de ontwikkeling, maar de ontluikende gecijferdheid komt daarin te weinig aan bod. Pedagogisch medewerkers werken het observatieformulier van ieder kind regelmatig bij, maar de frequentie daarvan staat niet vast. Samengevat concluderen we dat op dit moment de volle breedte van de ontwikkeling van de peuters niet voldoende regelmatig en systematisch gevolgd wordt (indicator D1.1). De leiding van de peuterscholen is zich daarvan bewust. De peuterscholen in de gemeente zijn gezamenlijk op zoek naar een adequaat observatie-instrument.

Dit wil niet zeggen dat peuters die dat nodig hebben geen extra zorg krijgen. De pedagogisch medewerkers houden op het observatieformulier bij welke extra zorg zij aan peuters geboden hebben. De extra zorg die kinderen krijgen is echter nog niet planmatig uitgewerkt. Een ontwikkelpunt is het maken van een cyclisch systeem van analyseren van de observaties, het bieden van extra zorg, het evalueren daarvan en het nemen van vervolgmaatregelen (indicator D1.2 en D1.3).

Voor de uitvoering van de zorg kan De Peuterhorn een beroep doen op externe ondersteuning van de pedagoog die door de gemeente is aangesteld. Deze doet groepsobservaties, geeft begeleidingsadviezen, voert oudergesprekken en is via

het wijkteam een belangrijke schakel naar andere externe hulpverleners. Daarnaast bestaan er korte lijnen tussen de pedagogisch medewerkers en het consultatiebureau.

Kwaliteitszorg

De zorg voor de kwaliteit van vve is voor de peuterscholen in de gemeente Stede Broec belegd bij de leidinggevende van de peuterscholen. Vier keer per jaar is er teamoverleg van de peuterscholen. De evaluatie en borging van vve is een vast punt op de agenda van dit overleg. Per jaar vinden er drie borgingstrajecten plaats waarbij medewerkers ervaring uitwisselen, een trainer thema's behandelt en scholing verzorgt.

Op locatieniveau is de zorg voor de kwaliteit niet specifiek bij één medewerker belegd. De professionele cultuur is zodanig dat de pedagogisch medewerkers de zorg voor de kwaliteit als een gezamenlijke verantwoordelijkheid zien. Zij bereiden de activiteiten gezamenlijk voor en geven elkaar onderling feedback op de uitvoering en op de begeleiding van kinderen. Elke medewerker is mentor van een vaste groep kinderen.

Een ontwikkelpunt is nog het evalueren van de resultaten van vve (indicator E3). Op dit moment vindt er nog geen systematische evaluatie van de resultaten van kinderen plaats op basis van eigen resultaat-ambities of gemeentelijke afspraken.

Doorgaande lijn

Mede dankzij de inpassende huisvesting is er steeds meer samenwerking met de basisschool die in dezelfde accommodatie als de opvang gehuisvest is. Voor de overstap naar de basisschool spreken de pedagogisch medewerkers alle peuters door met de leerkrachten van de groepen 1/2. Het is van belang om dit uit te werken naar een op elkaar afgestemde zorgstructuur (indicator F6).

De inhoudelijke afstemming van het aanbod en het pedagogisch-educatief handelen moet nog verder ontwikkeld worden (indicator F4 en F5). De basis hiervoor ligt er: er zijn afspraken gemaakt over het werken met gezamenlijke thema's. De invulling daarvan in het pedagogisch en educatief handelen moet nog nader uitgewerkt worden. Ditzelfde geldt voor de wijze waarop met ouders omgegaan wordt. De indruk bestaat dat ook hier een goede basis voor is, omdat zowel bij De Peuterhorn als bij de basisschool de ouderbetrokkenheid groot is. Het ouderbeleid is echter nog geen onderwerp van gesprek geweest tussen peuterschool en basisschool.

3 CONCLUSIE

De Inspectie van het Onderwijs constateert dat de kwaliteit van de voorschoolse educatie op peuterschool De Peuterhorn grotendeels op orde is. Uit het onderzoek is gebleken dat de vve-locatie zich met name nog verder kan ontwikkelen op de zorg en begeleiding en de doorgaande lijn.

4 REACTIE VAN DE HOUDER

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van de educatie op De Peuterhorn. Daarnaast heeft de inspectie De Peuterhorn gevraagd te reflecteren op de uitkomsten van het onderzoek en zo mogelijk aan te geven welke kwaliteitsontwikkelingen hieraan verbonden worden.

Hieronder geeft de houder haar reactie:

Wij willen de inspecteur danken voor de plezierige wijze waarop ze gedurende het onderzoek op onze peuterschool aanwezig was en met de diverse betrokkenen heeft gesproken. Het heeft er toe geleid dat ouders, leidsters en kinderen zich op hun gemak hebben gevoeld.

De Inspectie van het Onderwijs constateert dat de kwaliteit van de voorschoolse educatie op peuterschool De Peuterhorn grotendeels op orde is.

Het is onze intentie ons VVE aanbod goed uit te voeren en zijn blij de volgende constatering in het rapport te kunnen lezen:

- Op De Peuterhorn is sprake van een goed en laagdrempelig contact met de ouders.
- Tijdens de groepsobservatie valt de goede afstemming tussen de pedagogisch medewerkers op.
- Er is sprake van een warm, zorgzaam en respectvol pedagogisch klimaat.
- Tijdens de activiteiten laten de pedagogisch medewerkers zien dat ze beschikbaar zijn voor de kinderen en structureel aandacht besteden aan de taalontwikkeling.
- Zowel bij De Peuterhorn als bij de basisschool is de ouderbetrokkenheid groot.

In het rapport worden ook duidelijke ontwikkelpunten geconstateerd. De genoemde ontwikkelpunten, met name de zorg en begeleiding en de doorgaande lijn hebben onze aandacht. Wij hebben ons ten doel gesteld in het kalenderjaar 2017 te komen tot aanschaf en implementatie van een werkbaar kindvolgsysteem. Dit willen wij doen in samenspraak met de basisschool. Daarmee willen wij de kwaliteit van ontwikkeling, begeleiding, zorg en de doorgaande lijn verbeteren. Wij verwachten dat het kindvolgsysteem ook kan bijdragen aan het werken met doelgerichte planning en het goed informeren van de ouders over de ontwikkeling van hun kind.

Het is de intentie van Kappio op de VVE locaties voor- en vroegschoolse educatie van voldoende kwaliteit te bieden en wij zullen daarvoor inspanningen blijven verrichten.

BIJLAGE 1 OORDELEN

In de onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. Staat in de kinderschoenen: verbeteringen zijn dringend nodig. Deze kwalificatie geeft aan dat er écht iets verbeterd dient te worden.
2. Enigszins ontwikkeld: verbeteringen zijn wenselijk. Deze kwalificatie geeft aan dat het wenselijk is dat iets verbeterd wordt.
3. Voldoende.
4. Goed ontwikkeld: een voorbeeld voor anderen. Deze kwalificatie geeft aan dat dit aspect in orde is, en wel op een zodanige manier dat andere voor- en/of vroegscholen hiervan kunnen leren.

Conditie		1	2	3	4
A0.1	Er is een recent GGD-rapport beschikbaar			•	
A2	De groepsgrootte voldoet aan de maximaleisen (voorschool)			•	
A3	Beroepskracht - kind ratio ("dubbele bezetting")			•	
<i>Voldoende vve-tijd</i>					
A4.1	De peuters volgen gedurende voldoende tijd (per week) een vve-programma op de voorschool			•	
<i>Kwaliteit pedagogisch medewerkers</i>					
A5.2	Alle beroepskrachten zijn toereikend gekwalificeerd (opleiding)			•	
A5.3	Alle beroepskrachten spreken voldoende Nederlands			•	
A5.4	Alle beroepskrachten zijn toereikend vve-geschoold			•	
A5.5	Er is een jaarlijks vve-opleidingsplan			•	

Ouders		1	2	3	4
B1	Gericht vve-ouderbeleid		•		
B2	Ouders zijn vooraf adequaat geïnformeerd			•	
B3	Intake			•	
B4	Stimuleren om thuis ontwikkelingsstimulerende activiteiten te doen			•	
B5	Participatie in vve-activiteiten in de voorschool/vroegschool			•	
B6	Informeren over de ontwikkeling van hun kind		•		

Kwaliteit van de uitvoering van vve		1	2	3	4
<i>Kwaliteit van de educatie: het aangeboden programma</i>					
C1.1	Een integraal vve-programma			•	
C1.2	Werken met een doelgerichte planning		•		
C1.3	Het activiteiten aanbod gericht op de taalontwikkeling is voldoende dekkend en geconcretiseerd			•	
C1.4	Het aanbod klimt op in moeilijkheidsgraad en er wordt gedifferentieerd		•		
<i>Kwaliteit van de educatie: het pedagogisch klimaat</i>					
C2.1	Het pedagogisch handelen van de pedagogisch medewerkers/leerkrachten is respectvol				•
C2.2	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten structureren en hanteren duidelijke pedagogische gedragsgrenzen			•	
C2.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stimuleren de sociale vaardigheden en de persoonlijke competenties van de kinderen			•	
C2.4	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de zelfstandigheid van de kinderen en tonen respect voor de autonomie van het kind			•	
C2.5	De inrichting van de ruimte is aantrekkelijk, uitdagend en spel- en taal-uitlokkend		•		
<i>Kwaliteit van de educatie: het educatief handelen</i>					
C3.1	Het educatief handelen van beide pedagogisch medewerkers/leerkrachten is goed op elkaar afgestemd				•
C3.2	Er worden structureel effectieve en gerichte activiteiten voor de taalontwikkeling uitgevoerd			•	
C3.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de interactie met en tussen kinderen			•	
C3.4	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stimuleren actieve betrokkenheid van de kinderen en verrijken het spelen en werken			•	
C3.5	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de ontwikkeling van aanpakgedrag (strategieën) bij de kinderen			•	
C3.6	Het gedrag van de pedagogisch medewerkers/leerkrachten met de kinderen is responsief			•	
C3.7	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stemmen de activiteiten af op verschillen in de ontwikkeling van de individuele kinderen			•	

Ontwikkeling, begeleiding en zorg		1	2	3	4
<i>Ontwikkeling, begeleiding en zorg binnen de groep</i>					

Ontwikkeling, begeleiding en zorg		1	2	3	4
D1.1	Volgen van de brede ontwikkeling van alle kinderen		•		
D1.2	De begeleiding is planmatig voor: de hele groep, de kleine (tutor)groep en het individuele kind		•		
D1.3	De evaluatie van de aangeboden begeleiding en zorg		•		
<i>Ontwikkeling, begeleiding en zorg in de bredere zorgketen</i>					
D2.1	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten hebben een overzicht van de kinderen die zorg nodig hebben die de voor- resp. vroegschool niet kan leveren, en van de aard van die zorg			•	
D2.2	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten zorgen dat kinderen aangemeld worden voor externe zorg wanneer de voor- resp. vroegschool de gewenste zorg niet kan leveren			•	
D2.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten blijven de ontwikkeling van kinderen met extra zorg bijhouden			•	

Kwaliteitszorg binnen de voor- en de vroegschool		1	2	3	4
E1	Er is vve-coördinatie op de voor- resp. vroegschool			•	
E2	De voor- resp. vroegschool evalueert de kwaliteit van vve regelmatig			•	
E3	De voor- resp. vroegschool evalueren de resultaten van vve		•		
E4	De voor- resp. vroegschool werkt planmatig aan vve-verbetermaatregelen			•	
E5	De voor- resp. vroegschool borgt de kwaliteit van haar vve-educatie			•	

Doorgaande lijn		1	2	3	4
F1	Er is vve-coördinatie tussen de voor- en vroegschool			•	
F3	De voor- en vroegschool zorgen voor een warme overdracht			•	
F4	Het aanbod van de voor- en vroegschool is op elkaar afgestemd		•		
F5	Het pedagogisch klimaat en het educatief handelen van de voor- en vroegschool is op elkaar afgestemd		•		
F6	De manier om met de ouders om te gaan op de voor- en de vroegschool is op elkaar afgestemd		•		
F7	De interne begeleiding en zorg zijn op de voor- en vroegschool op elkaar afgestemd		•		